

JAK ZAHRADNÁ•K OMYLEM K POMNÁ•KU PÅ~IAÅ EL

PondÄ>IÄ-, 01 Å™Ä-jen 2018

Narodila jsem se a

vystrojila praÅ¾skÃ½ch KrÃ¾lovskÃ½ch Vinohradech a od nÃ¡js to bylo jenom kousek na KarlÃ¾k do tamÅ¾ejÅ¾ho parku. Na tÃ© stranÄ›, kde je FaustÅ™v dÃ¢m, se skrÃ½val podivnÄ½ pomnÄºk, tehdy zarostlÄ½ v kÅ™ovÃº. NÄ›jakÃ½ fousatÄ½ dÄ›dek, v jednÄ© ruce knihu, ve druhÄ© Å¾ouÅ¾el, pÅ™iklopenÄ½ kloboukem a v jeho nohÄºich se ostraÅ¾itÅ› krÄ•Å¾ nahatÄ½ kluk s Å¡avlkÅ-, na hlavÄ› koupacÅ- Å¾epici. NÄ›jakÃ½ Benedikt Roezl...

Nic mnÄ› to neÅ™ Ä›kalo, nic to neÅ™ Ä›kalo ani jeho souÄ•asnÄ›-kÅ›m, co sedÄ›li tehdy na praÅ¾skÄ© radnici a psali do novin. Mne omlouval vÄ›k, je vÄ›bec nic. NaÄ›ji politici ani novinÄ›jÄ™ se za nÄ›jakÄ© to stoletÄ›- vÄ›bec nezmÄ›nilí, je to poÅ™Ä›d stejnÄ©.

Bylo to nějak takhle, po roce 1880, kdy se usnesli pÅ™rodopiscové Å•eÅ¡tÄ• - Å¾e bylo zřejmě hodno uctět památku někoho vžíznamného a Å¾e třem někdyznamným by mohl být biolog Jan Svatopluk Presl. Tak když uctět, tak uctět. Ale jak? Pомнěkem pÅ™ece. Vžeborná!

Le Ä• hned na za Ä• Ä• jtku se objevil z Ä• jdrhel. Ne Ä• % e by nebyl p Ä• skovec, byl, ani socha Ä• TM nesch Ä• jzel, ba majzl Ä• k mu nechyb Ä• l â €“ ten z Ä• jdrhel byl zcela jin Ä• ho druhu. V t Ä• C doba Ä• m Ä• l b Ä• 1/2 t postaven Ä• opln Ä• jin Ä• 1/2 pomn Ä• k Ä• opln Ä• jin Ä• cmu v Ä• 1/2 znamn Ä• cmu Ä• Eechovi, vyn Ä• lezci lodn Ä• ho Ä• roubu Josefu Resselovi.

LeĂ• zjistilo se, Ă¾e Josef Ressel mĂ¡ dosud ve
VĂ-dni potomky, kteĂ™Ă-tam Ă¾ijĂ- dost chudobnĂ- a Ă¾e by tudĂ-Ă¾ bylo moudĂ™ejĂ-iĂ- penĂ-ze
urĂ•enĂ© na pomnĂ-k dĂjt jim. MezikĂ-m bylo vybrĂ©no mĂ-sto pro pomnĂ-k Janu Svatopluku
Preslovi. Na KarlovĂ> nĂ¡jmĂ>stĂ-, nedaleko botanickĂ© zahrady. JenomĂ¾e v tĂ© dobĂ> uĂ¾
byl zhotoven z pĂ™Ă-spĂ>vkĂ- naĂ¡jich i zahraniĂ•nĂ-ch zahradnĂ-kĂ-
pomnĂ-k jistĂ©mu Benediktu Roezlovi.

JakÃ½m Ä•inem proslavil onen Roezl Ä•eskÃ½ nÃ¡rod?

Æasopis Zlatý Praha o něm napsal: "Byl to skromný muž, který kdesi v Americe nalezl orchideje a uvedl je do obchodu." Když sochař Zoula dokončil jeho píska-skovcovou sochu, začalo se pro ni hledat mästo.

(Bronzový soused - muž, který ho stráží - mladý indián s mašetou. Plastika stojí na vysokém žulovém podstavci. Dálo Gustava Zouly za spolupráce s Eeřkou Vosmáka. Podstavec navrhl Edvard Sochor. Pomník je věnován cestovatele a botanika, z písma společnosti mezinárodního komitátu.)

A vtom si jakĂ;si moudrĂ; hlava vzpomnĂ;la (bezpochyby to byl rodĂ;jk z legendĂ;jrnĂ;ho Kocourkova), Ā;ze pĂ;TMece takovĂ;chle mĂ;sto je uĂ;%ouĂ;TMednĂ;zjiĂ;tĂ;no a schvĂ;jleno, a to v Praze na KarlovĂ; nĂ;jmĂ;stĂ;! Tam mĂ;l sice stĂ;jt Presl, Jan Svatopluk, uvaĂ;%ovalo se taky o Resselovi, Josefov, jenomĂ;%e nĂ;kdo se pĂ;TMeslechl, nebo se pĂ;TMepsal, zkrĂ;jka to zvojtil, a to, co bylo slibovĂ;no Preslovi, a co bylo odepĂ;Tmeno Resselovi, dostal nakonec Roezl.

(To je moÅ¾ný snad i jenom u nás - Easopis Zlatní Praha)

Bramborák címkou snad už všechny, když jsem horoměřický rybníky, kde jdu kolem zdi, za něž je nějaký padník patrový hnědý dřívější můj na pravé straně památné desku s nápisem: „Zde se narodil Benedikt Roezl“ a hned vedle je památečník dub, pod kterým si malý Benek, (jak mu doma říkali), kdysi možná hrál.

Benedikt Roezl (*1824) se v Horoměřicích narodil coby nejstarší dítě do zahradnické rodiny Jana otcem zahradníkem na panství strahovském kláštera premonstrátů, matka byla zahradnice v Horoměřicích. Ještě jako pětiletý se přestěhoval s rodinou na jiný premonstrátský panství Pátku nad Ohří.

Po základním vzdělání, po vzoru otce a dědečka, nastoupil do učení v zahradníckých hrabstvích F. A. Thuna v Děčíně. Po vyučení v roce 1840 pracoval v několika zahradách nejen v Čechách, ale i po celé Evropě a to až do roku 1846, kdy byl přijat na místostarost zahradníka v obchodním zahradnictví Louise van Houtte v belgickém Gentu.

Zde se dělal svým znalostem brzy stal vrchním zahradníkem tropických skleníků a později, když se van Houtteho zahradnictví stalo státním ústavem, byl zde jmenován vrchním zahradníkem.

Jenže to mu nestačilo, v roce 1855, to mu bylo 31 let, poprvé oplul do Jižní Ameriky. Tam se vrátil ještě dvakrát. Stal se nejznámějším sběratelem exotických rostlin, především orchideí, sváčky doby. Objevil výše než osm set nových druhů latinský označených rostlin jeho jménem „Roezlii“. Je obsaženo ve dvou stech osmdesáti deváti jmenách nech rostlin.

Autor této knihy ve Zlaté Praze si neopustil životiplavou poznámkou:

"Architekt, který podstavec a okolí - pomníku upravoval, nejspíš si zamínil Roezla s Preslem a vyzvedl sochu bodrůho zahradníka jako nájakého hrdinu mezi časy pera, a že zaměřil památníku, jemuž by bývalo zcela dobré nápad v zeleném záhoně (ze kterého by dobrosrděně a nepovzneseně záral), stal se opravdový monument, jaký v Praze dosud nemá ani Hus, ani Alžířka, ani Jiří Ák z Poděbrad, ani Palacký, ani Dobrovský, ani Havlíček, ani Neruda, ani - co jde vám, komu jsme ještě povídali pomník dlužní a nebo na český pomník se v tu chvíli u nás pomalounku vybíráli!"

Českým vyjel v roce 1897, přepravoval svým radným tedy trvalo třináct let, než schválili umístění. Dávno již zhotovený pomník na Karlově náměstí. Benedikt Roezl nemá pomník v Praze zapříčiněný.

Pomník si postavil, nebo spíš zasadil sám.

Hlavní město Mexika se jmenuje Mexico City a je největší město v Mexiku. Neoficiálně se ale nazývá "Mexiko" nebo "Mexiko City". Není to tam snad jediná ulice, ve které je všechno všechno? Neboť Mexiko City vypadá jako jedna obrovská zahrada, protože všechno kvetou skoro bez přestávky. A co to může společně s Roezlem?

Po třídách letech toulek Amerikou se Benedikt vrátil domů. Mexická republika mu vystavila památník prezidenta Sebastiana Lerda de Tejady navrhla

krásná rozloučení: aby báhem jednoho roku zde založil
veřejná sady, stromořadí v ulicích s názvem hodně kvetoucí druhem stromů...
řírok, zelená plochy, vodotrysky, umělá jezera... Roezl tu nabídka působil, a
stihl to za osm měsíců. Městem v eukalyptech je Mexiko City dodnes.

Do svého rodného
země se vrátil, když mu bylo už 34 let. Usadil se v Praze na Smíchově
a žil svým svátem rostlin.

Publikoval
•íny o jihoamerické flóře, původem zkušenosti už i v zahraničí, dostávalo
se mu českých poct, dostal i čestný od ruského cara. V jedenašedesáti letech zemřel.
14. října 1885 vyvásl na domácí slo popisný 516 v Praze na Smíchově Černá
prapor.

Na jeho počátku
se sjeli jeho přátelé a obchodníci, odborníci působili rostliny z celého
světa. Nekrology plnily pouze zahraniční odborný Časopisy.

Že ho
považovali za Němce, nebo Angličana, jediná ze zahraničního tisku se mohla
dozvědět, jakým měli ve světě slavnýho rodu. O botanikovi smrti
se psalo v novinách ve Francii, Anglii, Belgii, Rusku, Holandsku i Německu a
slavný francouzský botanik Eduard André o Roezlovi prohlásil: „Byl to
nejlepší - a nejvhlasnější - sběratel rostlin devatenáctého století.“

Prahu jeho smrti
nikterak nevzrušila.

Právě: že Kdo
zemřel?“

"Že... majitel tady tohle
domu. Nějaký pan Roezl... Benedikt Roezl."

Muž, který svá
pomník dostal omylně deeres